

SAKSFRAMLEGG

Hovedkomiteen for oppvekst og kultur
Hovedkomiteen for miljø- og arealforvaltning
Kommunestyret
Formannskapet

Arkivsaksnr.: 13/1434-1

Arkiv: A20

FRAMTIDIG SKOLELØSNING I HØNEFOSS

Forslag til vedtak:

1. Benterud, gårds- og bruksnummer 39/11, velges som tomt for ny barneskole i Hønefoss syd.
Planleggingen av ny skole startes i 2013, og skolen ferdigstilles innen skolestart i august 2017.
2. Rådmannen innarbeider kostnader forbundet med ny skole i forslag til budsjett og handlingsprogram 2014.
3. Rådmannen forhandler om kjøp av eiendommen. Forhandlingsresultatet legges fram for politisk godkjenning.
4. Kommunestyrevedtak i sak 135/08, punkt 3 effektueres ved at Eikli skole, Vegård skole, Stranden skole og Kirkeskolen legges ned når ny skole på Benterud står klar.
5. Hovedrapport, framtidig skoleløsning i Hønefoss, legges ut på åpen høring med høringsfrist 3. juli.
6. Framtidig bruk av Hønefoss skole utredes og legges fram til politisk behandling i løpet av 2014.

Sammendrag

Skoleløsning i Hønefoss by er ingen ny sak. Det har pågått utredningsarbeid, og saker har blitt lagt fram til politisk behandling flere ganger. Siste politiske sak om spørsmålet var formannskapets sak 134/12, møtedato 26.06.12.

Formannskapet vedtok da følgende:

- *Saken utsettes for nærmere utredning.*
- *Rådmannen merket seg ønske om en vidtfavnende vurdering der hele skolestrukturen redegjøres og vurderes.*

Denne saken er rådmannens oppfølging av vedtaket i formannskapets sak 134/12.

Saksutredning

Rådmannen har gått gjennom tidligere utredninger og rapporter i arbeidet med å planlegge

lokalisering av framtidrettet skoleløsning i Hønefoss.

Formannskapet i Ringerike behandlet i sak 92/09 grovsilingsrapport «lokalisering av ny barneskole – Hønefoss sør»,

Benterud var av alternativene som ikke ble tatt med under finsilingen i 2009.

Tomtespørsmålet og lokalisering av ny skole endte med et utsettelsesvedtak (151/10) som sa at det skulle utarbeides en skolebruksplan for Ringerike kommune og skolestruktur for Hønefoss by utredes ytterligere.

Dette forstås som et signal til å se på alle forehold og eventuelt nye tomtealternativer på nytt.

Siste behandling av skoletomtespørsmålet var i formannskapet i sak 134/12, da følgende vedtak ble fattet:

- *Saken utsettes for nærmere utredning*
- *Rådmannen merket seg ønske om en vidtfaavnende vurdering der hele skolestrukturen skulle redegjøres og vurderes.*

Formannskapet vedtok 02.10.12 ble en oppdragsbeskrivelse for arbeidet med prosjektet framtidig skoleløsning i Hønefoss. Det ble nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har utredet framtidig skoleløsning i Hønefoss. I arbeidet har det vært god kontakt med en referansegruppe med blant annet politisk, foreldre - og pedagog - representasjon. Styringsgruppe for arbeidet har vært rådmannen med ledergruppe.

Resultatene fra prosjektets arbeid er samlet i en hovedrapport, framtidig skoleløsning i Hønefoss. Hovedrapporten bygger mye på to delrapporter, en fra rådmannen med blant annet kriterier for valg av skoletomt, og en fra Cowi A/S og sivilingeniør Bjørn Leifsen A/S som inneholder kostnader knyttet til infrastruktur og anskaffelse av ulike tomter. I tillegg har en oppdatert utgave av skolebruksplan for Ringerike kommune blitt brukt. Alle disse rapportene følger denne saken som elektroniske vedlegg.

I rådmannens rapport har i slutfasen følgende tomtealternativer blitt vurdert ut fra kriterier for valg av tomt (hovedrapport s. 14):

Krakstadmarka, Benterud, Hvervenmoen, Kirkeskolen, Tandberglia, Tandbergmoen og Trøgstad. Både prosjektgruppa og referansegruppa har vært aktive i vurderingen av de sju alternativene.

Ett tomtealternativ, Tandberglia, er nytt. De øvrige har vært med i tidligere utredninger. Etter dette arbeidet står: Krakstadmarka, Tandberglia og Benterud igjen som reelle tomtealternativer.

Alle de tre reelle tomtealternativene er i privat eie.

Prosjektgruppa har i det videre arbeidet i sitt arbeid med å utarbeide hovedrapporten lagt følgende til grunn:

- fortettingsanalyse fra Rambøll av 15.12.2011
- vedtatt kommunal planstrategi (vedtatt 28.06.12)
- revidert kommunal planstrategi (forventes vedtatt i juni 2013)
- gjeldende kommuneplan 2007 - 2019
- den vedtatte folkehelsemeldingen for Ringerike kommune, vedtatt 21.02.13
- gjeldende skolebruksplan, med oppdaterte elevtall
- plan for oppgradering av skoler og barnehager 2010 – 2013
- tidligere utredninger om skoletomter

Befolkningsutvikling

Statistisk sentralbyrå (SSB) opererer med en befolkning i Ringerike kommune i 2030 på 33 894 om middels vekst legges til grunn. Dette er omtalt mer i hovedrapporten s. 25.

Ny skole i et folkehelseperspektiv

Om skole uttrykker den nylig vedtatte folkehelsemeldingen for Ringerike kommune:

Gode skoler er essensielle i folkehelsearbeidet. Ringerike kommune vil satse på helsefremmende høykvalitetsskoler. Disse skal kjennetegnes av et miljø der elevene trives og ikke blir mobbet, samt at eleven opplever mestring og optimal læring på sitt nivå.

Areal og relevant tilretteleggelse i skole, barnehager og bolignære områder er viktige for barn og unges mulighet for å drive fysisk aktivitet og gjennomføre utdanning. Dette blir derfor prioritert.

Folkehelse satsning er framtidsrettet. Det handler om å skape bedre rammer i en framtid. Å legge vekt på barn og unges oppvekstvilkår, inkludert satsing på høykvalitetsbarnehager og skoler, er et naturlig valg.

Forholdet til overordnede planer

Gjeldende kommuneplan (2007 – 2019) sier i kortversjonen i kapittelet; *attraktivitet, bolyst og positiv identitet* (utdrag):

- En god kommune for innbyggerne
- Attraktivitet i forhold til innbyggerne dreier seg både om å få folk til å flytte hit, unngå at innflyttere velger å flytte ut av kommune, få utflyttede ringerikinger til å velge å flytte tilbake, og få de som bor her til å fortsette å ha hjemkommunen som bosted. Av de viktigste faktorene som påvirker folks valg av bosted er:

- Bomiljø, trygghet, ren luft osv.
- Barnehage- og skoletilbud

I kommuneplanens arealdel står det:

Det skal tilrettelegges for en god utvikling i alle deler av kommunen. Nye utbyggingsområder skal primært lokaliseres til eksisterende tettstedsområder, for å styrke kvalitetene tettstedene/byen har. Hovedtyngden i boligutviklingen skal skje i Hønefoss.

Juridiske forhold

Utdrag fra opplæringsloven:

Praktisering av nærskoleprinsippet medfører konsekvenser for flere andre skoler rundt Hønefoss by. Dette er omtalt i den vedlagte hovedrapporten under juridiske forhold.

§ 7-1 Skyss og innlosjering i grunnskolen

Elever i 2.-10. årstrinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skyss. For elever i 1. årstrinn er skyssgrensen 2 kilometer. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til avstanden.

§ 8-1 Skolen

Grunnskoleelever har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til.

Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til.

§ 9-5 Skoleanleggene

Kommunen skal sørge for hensiktsmessige grunnskoler. Til vanlig bør det ikke bygges grunnskoler med mer enn 450 elever.

Nærskoleprinsippet og skoleløsning i Hønefoss by

Opplæringsloven § 8 – 1 uttrykker helt klart at barn har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest hjemmet.

Ringerike kommune har vedtatt kommunale forskrifter om skolenes opptaksområder. Disse forskriftene overstyrer likevel ikke nærskoleprinsippet.

Dersom en skole ikke har plass (kapasitet) til alle elevene i sitt opptaksområde, kan de få plass ved en annen skole (naboskole) dersom det er plass der.

Ungdomstrinnet

Etter avsluttet 7. trinn, overføres elevene til ungdomsskoler. Også her gjelder nærskoleprinsippet; elevene overføres til den skolen med ungdomstrinn som ligger nærmest bostedet.

Teoretisk har Haugsbygd, Hov og Veienmarka ungdomsskoler kapasitet til 890 elever. For tiden har disse 3 ungdomsskolene 717 elever. Dersom befolkningsutviklingen følger middels vekst (SSB) vil det i 2030 være ca. 825 elever som sogner til disse skolene; altså innenfor elevkapasiteten.

Dersom Ringerike kommune skulle ha 40 000 innbyggere i 2030, vil det da være nesten 1000 elever som sogner til disse 3 ungdomsskolene. Dette vil medføre store utbyggingsbehov. I denne saken er middels vekst ut fra tall fra SSB lagt til grunn.

Ved både Haugsbygd, Hov og Veienmarka ungdomsskoler er det utbyggingsmuligheter. Prosjektgruppa anbefaler at utviklingen følges nøye, og at det forberedes utbygging ved Hov og Haugsbygd ungdomsskoler. Iverksetting av planlagt utbygging kan da skje relativt hurtig.

Økonomiske forhold

Se vedlagte rapport fra sivilingeniør Bjørn Leifsen og Cowi, samt hovedrapport s. 24 og s. 25.

Tomtealternativet Krakstadmarka forutsetter en del kostbar infrastruktur. Dette er i første omgang bru over Storelva og utbygging/framføring av vanntilførsel. Bare skolens andel av dette er beregnet til å koste ca. 160 millioner kroner. Kostnaden til anskaffelse av tomt i Krakstadmarka er lavest av alternativene, beregnet til mellom 10 og 15 millioner kroner.

Tandberglia har en kostnad på ekstern infrastruktur beregnet til vel 80 millioner kroner.

Benterud har lave kostnader til infrastruktur, men er den dyreste tomte å kjøpe.

	Benterud		Krakstadmarka		Tandberglia	
	100 %	Andel skole	100 %	Andel skole	100 %	Andel skole
Ekstern infrastruktur (vei, vann, avløp, strøm og fjernvarme)	5,8 mill.	2,1 mill.	22,4 mill.	22,4		8,2 mill.
Tomtekjøp		23 – 33 mill.		10 – 15 mill.		20 – 30 mill.
Sum infrastruktur og tomtekjøp		25,1 – 35,1 mill.		34,4 – 37,4 mill.		28,2 – 38,2 mill.

Kostnad til selve skolebygget vil bli tilnærmet det samme uavhengig av tomtevalg.

Dersom alternativet Krakstadmarka velges, vil trolig Ringerike kommune måtte forskuttere store beløp til infrastruktur, vei + bru, vannforsyning med mer.

Verken Tandberglia eller Krakstadmarka vil la seg realisere til skolestart 2017. Statens vegvesen har kommet med innsigelse til atkomstveien til tomtefeltet Tandberglia.

Behov for informasjon og høringer

I henhold til Opplæringslovens § 11-1 2. ledd har samarbeidsutvalget ved en skole rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolen.

Formannskapet kan legge saken om framtidig skoleløsning i Hønefoss, valg av skoletomt ut på høring. Samarbeidsutvalgene har rett til å uttale seg om alle saker som gjelder skolen (opplæringsloven § 11-1).

Framdrift av saken kan bli slik: Førstegangsbehandling HOK 5/6, HMA 10/6, Formannskapet 11/6, høringsperiode fra 13/6 – 3/7. Annengangsbehandling HOK 14/8, HMA 19/8, formannskapet 20/8 og kommunestyret 29/8.

Alternative forslag

Alternativ 1

1. Tandberglia, deler av gårds- og bruksnummer 38/1, velges som tomt for ny barneskole i Hønefoss syd.
Planleggingen av ny skole startes i 2013, og skolen ferdigstilles raskest mulig.
2. Rådmannen innarbeider kostnader forbundet med ny skole og nødvendig infrastruktur i forslag til budsjett og handlingsprogram 2014
3. Rådmannen forhandler om kjøp av eiendommen. Forhandlingsresultatet legges fram for politisk godkjenning, og nødvendig regulering startes.
4. Kommunestyrevedtak i sak 135/08, punkt 3 effektueres ved at Eikli skole, Vegård skole, Stranden skole og Kirkeskolen legges ned når ny skole i Tandberglia står klar.
5. Den politiske saken, framtidig skoleløsning i Hønefoss, og hovedrapporten legges ut på åpen høring med høringsfrist 3. juli.
6. Framtidig bruk av Hønefoss skole utredes og legges fram til politisk behandling i løpet av 2014.

Alternativ 2

1. Krakstadmarka, deler av gårds- og bruksnummer 97/12, 97/63 og 96/1, velges som tomt for ny barneskole i Hønefoss syd.
Planleggingen av ny skole startes i 2013, og skolen ferdigstilles raskest mulig.
2. Rådmannen innarbeider kostnader forbundet med ny skole og nødvendig infrastruktur i forslag til budsjett og handlingsprogram 2014.
3. Rådmannen forhandler om kjøp av eiendommen. Forhandlingsresultatet legges fram for politisk godkjenning, og nødvendig regulering startes.
4. Kommunestyrevedtak i sak 135/08, punkt 3 effektueres ved at Eikli skole, Vegård skole, Stranden skole og Kirkeskolen legges ned når ny skole i Tandberglia står klar.
5. Den politiske saken, framtidig skoleløsning i Hønefoss, og hovedrapporten legges ut på åpen høring med høringsfrist 3. juli.
6. Framtidig bruk av Hønefoss skole utredes og legges fram til politisk behandling i 2014.

Hønefoss skole

Hønefoss skole kan innlemmes i nye skolen dersom tomtealternativene Benterud eller Krakstadmarka velges. Avstanden til Tandberglia vurderes som for lang for elevene. Ullerål skole vil bli nærskole til ca. halvparten av elevene fra Hønefoss, noe som medfører at Ullerål skole må bygges ut til å kunne ta i mot minst 100 flere elever enn skolen har i dag. Ullerål får etter fullført oppgradering i 2013 en kapasitet til 350 elever, og må ved en nedleggelse av Hønefoss skole bygges ut til å kunne ta i mot 450 elever.

Alternativt kan Hønefoss skole beholdes og nødvendig oppgradering der iverksettes. Kostnadmessig er en oppgradering av Hønefoss skole og en utbygging ved Ullerål skole ikke beregnet nøyaktig, men kostnadene ligger i nærheten av hverandre. Kostnadene til oppgradering av Hønefoss skole må utredes og beregnes, - et arbeid som rådmannen foreslår skal skje slik at politikerne får en sak om dette i 2014.

I 2008 ble det fattet vedtak om at Hønefoss skole skal driftes inntil videre. Etter at overnevnte utredning foreligger, vil det være grunnlag for å fatte et framtidsrettet vedtak for Hønefoss skole.

Tidshorisont:

Skolebehov og skoleløsning kan sees i et kortsiktig, mellomlangt og langsiktig perspektiv. Kortsiktig er fra vedtak fattes fram til 2018. Mellomlangt fra 2018 – 2025 og langsiktig etter 2025.

Kortsiktig perspektiv – 2013 - 2018

Vedtak om skoletomt etter rådmannens anbefaling blir fattet. Ny skole står ferdig på Benterud til skolestart i august 2017.

Det er mulig å beholde dagens skoler

I plan for oppgradering av skoler og barnehager er en oppgradering av de 4 skolene Eikli, Stranden, Kirkeskolen og Vegård estimert til kr. 60 millioner kroner. Hønefoss skole må oppgraderes ut fra et kostnadsestimat på 65 millioner kroner. Med middels vekst vil i tillegg utbyggingsbehovet etter vært tvinge seg fram.

Planlegging av utbyggingsmulighetene ved Hov, Haugsbygd og Veienmarka ungdomsskoler gjennomføres innen 2018.

Mellomlangt tidsperspektiv - 2018 - 2015

Ut fra faktiske elevtall iverksettes planlagte utbyggingstiltak ved de 2 bynære ungdomsskolene, Hov ungdomsskole og Haugsbygd ungdomsskole. I tillegg må elevtallsutviklingen både Tyrstrand skole og Veien skole må følges nøye i forhold mulige utbyggingsbehov.

Langsiktig perspektiv - etter 2025

Elevtallsutviklingen følges nøye og linkes til skolebruksplan og elevkapasiteter ved skolene. Eventuelle skoleutbygginger eller bygging av ny skole vurderes.

Tomtealternativet Krakstadmarka bør beholdes som areal til framtidige offentlige formål. Om infrastruktur og utbygging i Krakstadmarka skyter fart, bør enda en ny skole bygges på tomt i Krakstadmarka.

Rådmannens vurdering

Det er et uttrykt politisk ønske i Ringerike om vekst og utvikling. Skolestrukturen i og nær Hønefoss trenger en avgjørelse slik at en ny skole kan tas i bruk fra oppstart av skoleåret 2017/2018. En skole bør ha beliggenhet der elevene bor, men med den spredte bosettingen det er i Ringerike må en del av eleven transporteres til opplæringsstedet.

Rådmannen vurderer at Benterud er det tomtealternativet som best, fordi det bor mange elever i gangavstand fra denne tomta. Benterud er det alternativet som kan la seg gjennomføre raskest og dette alternativet har god støtte av foreldrene (RKFU). Både prosjektgruppe og referansegruppe deler denne oppfatningen.

Rådmannen vurderer at framdriften når det gjelder utbyggingen i Krakstadmarka og ny bru over Storelva ligger for langt fram i tid. Videre er det noe usikkerhet i forhold til atkomsten til Tandberglia. Totalt sett er derfor Benterud det beste tomtealternativet.

Deler av Benterud ligger innenfor sonen for 200 – årsflom. Ved å følge de anbefalinger NVE har gitt for bygging i slike områder bør det være uproblematisk (se [hovedrapporten](#) side 16 og 17). Høydeforskjellen fra vannspeilet i Storelva til bakkenivå på Benterud, vår under årets flom ca. 1,5 meter.

Denne saken dreier som om å avgjøre tomtevalg. En avklaring av om Hønefoss skal ”innlemmes” i en framtidig skole på Benterud bør avgjøres i løpet av 2014 for å kunne planlegge med en riktig dimensjonering av den nye skolen.

Vedlegg

- * Hovedrapport; framtidig skoleløsning i Hønefoss – bakgrunnsmateriale for valg av skoletomt.
- * Rapport fra enhet for miljø- og arealforvaltning – skoleløsninger i Hønefossområdet.
- * Rapport fra Cowi A/S – Ny barneskole i Hønefoss.
- * Oppdatert skolebruksplan for Ringerike kommune.

Lenker

Vedlegg med stjerne og lenker er tilleggsinformasjon og trykkes ikke i papirversjon. De foreligger på Ipad og kommunens internettsider. Kontakt servicetorget ved behov for papirutskrift.

Ringerike kommune, 27.05.13

Wenche Grinderud
Rådmann

Saksbehandler: Geir Svingheim